

ОБЩИНА ГУРКОВО

ПРОГРАМА

**ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА
БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА
НА ОБЩИНА ГУРКОВО
2017 – 2020 г.**

Гр. Гурково

ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА НА
БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА
НА ОБЩИНА ГУРКОВО

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Описание на проблема.
2. Причини за възникване на проблема.
3. Популация на безстопанствените кучета.

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цели.
2. Задачи.

III. МЕТОДОЛОГИЯ

IV. МЕРКИ

V. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

1. Местна власт.
2. Общинска администрация.
3. Неправителствени организации за защита на животните.

VI. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Източници на финансиране.
2. Време за изпълнение.

VII. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОГРАМАТА – КРИТЕРИИ

1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките.
2. Количествени подобрения.
3. Критерии за следене на изпълнението на програмата.
4. Очаквани резултати от осъществяването на програмата.

VIII. НОРМАТИВНА БАЗА И МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ

1. Закон за защита на животните.
2. Становище на световната здравна организация.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Със Закона за защита на животните (ЗЗЖ) се възлага на общините да разработват програми за овладяване на популацията от безстопанствени кучета. Настоящата програма е изготвена на основание чл. 40, ал. 3 от ЗЗЖ и обхваща периода 2017-2020 година.

Разработването и приемането на настоящата програма се налага поради факта, че проблема с безстопанствените кучета е сериозен за обществото и е с многообразни измерения – хуманомедицински, ветеринарномедицински, социално – битови, икономически и екологични.

Община Гурково се стреми да прилага адекватни мерки за овладяване на проблема с безстопанствените кучета в града и съставните села, да подобри европейския облик на общината и да прилага разпоредбите на Закона за защита на животните, вменияващ на общините редица права и задължения по контрола на защитата и хуманното отношение към животните и третирането на домашните и безстопанствените кучета.

За предотвратяване нарастване броя на безстопанствените кучета, което е тревожна тенденция, застрашаваща и подлагаща на риск безопасността и здравето на гражданите, общината се стреми да прилага законосъобразни мерки. В тази връзка и с цел овладяване на проблема с безстопанствените кучета се работи по метод, основан на препоръките на световната здравна организация и съобразен с европейските изисквания. Здрави и неагресивни безстопанствени кучета се кастрират, ваксинират, обезпаразитяват и връщат на място. На евтаназия се подлагат доказано агресивни и болни животни.

1. Описание на проблема.

Големият брой безстопанствени кучета води до:

1.1. Здравни рискове за хората

- безстопанствените кучета могат да бъдат преносители на болести, опасни за човека – бяс, ехинококоза, бруцелоза, микроспория, демодекоза и др.;
- регистрирани са случаи на ухапвания на хора от кучета.

1.2. Създаване на дискомфорт на населението:

- много хора се страхуват от кучета;
- през нощта, шумът създаван от животните смущава гражданите;
- животните са една от причините за замърсяване на селищната среда.

1.3. Икономическа неефективност:

- неефективните мерки, предприемани от общината за решаването на проблема са свързани с разходи, а в същото време не са постигнати реални резултати и се създава социално напрежение.

1.4. Тежко положение на безстопанствените кучета:

- кучетата страдат от различни болести, глад и студ;
- много от безстопанствените кучета биват измъчвани, малтретирани и дори убивани от граждани.

2. Причини за възникването на проблема.

- 2.1. Липса на адекватно и цялостно законодателство;
- 2.2. Липса на контрол върху популацията на домашните кучета;
- 2.3. Неефективност на прилаганите методи и несъобразяване с комплексния характер на проблема;
- 2.4. Временното използване на кучета за пазачи на дворни места, строежи, гаражи и др., след което се изоставят;
- 2.5. Липса на хуманно образование за отношението към животните и грижите, от които се нуждаят – собственикът не е подготвен за проблемите, съпровождащи отглеждането на куче, в резултат на което при възникнали трудности може да го изостави.
- 2.6. Нормативната уредба:
  - 2.6.1. Съществуващата законова регламентация не позволява да се формира национална политика и цел за постигане на стройна система от мерки, която да допринесе за решаване на проблема в цялост;
  - 2.6.2. Липсва законово уреден механизъм за контрол на национално ниво върху изпълнението на общинските програми за намаляване на популациите на безстопанствени кучета, както и система за отчитане на резултатите от приложените мерки;
  - 2.6.3. Няма ясни гаранции за добра координация в действията на БАБХ, общините и неправителствените организации за защита на животните и др.

3. Популация на безстопанствените кучета.

Кучето достига полова зрялост на 6-8 месечна възраст, ражда 2 пъти годишно средно по 5 до 8 кученца. Очевидно е, че само няколко изгонени домашни кучета са в състояние за кратко време бързо да увеличат броя на безстопанствените кучета. Ако не се вземат навременни мерки броят им нараства докато достигне определен максимум. Този максимум се нарича „носител на капацитета на средата” и зависи от условията на средата – количество храна, вода и възможности за подслон. При достигане на „носителния капацитет на средата” раждаемостта и смъртността на безстопанствените кучета се изравняват, което означава, че броят им не се увеличава. Ако в тази ситуация се предприеме само отстраняване на безстопанствените кучета ще се предизвика освобождаване на ниши, които за кратък период ще бъдат заети от други кучета – новородени или мигриращи. Т.е. ще се наблюдава временно намаляване броя на безстопанствените кучета, последвано от възстановяване, пак намаляване и възстановяване – един цикличен и непрестанен процес. При кастрация на безстопанствени кучета и връщането им по обитаваните от тях места не се освобождават ниши, тъй като кучетата се връщат по местата, където са взети за гратисния период, необходим за блокиране на раждаемостта, когато капацитетът на средата се ограничи от стерилни животни. Този гратисен период позволява паралелно да се наложи контрол върху домашните кучета – регистрация и стерилизация на част от тях. Единствения ефективен подход за установяване на контрол върху кучешката популация е, чрез прилагане на кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс и трайна маркировка на неагресивните безстопанствени кучета и връщането им по обитаваните от тях места с редовен ветеринарномедицински надзор., както и регистрация на домашните кучета и популяризиране на ползите от кастрацията им, с цел установяване на

контрол върху размножаването им и предотвратяване на евентуалното им изоставяне.

Какво става при прилагане на кастрация на безстопанствените кучета и връщането им по обитаваните от тях места?

Не се освобождават ниши, тъй като кучетата се връщат на местата, от където са взети за гратисния период, необходим за блокиране на раждаемостта – когато капацитетът на средата се ограничи от стерилни животни. Този гратисен период позволява паралелно да се наложи контрол върху домашните кучета – регистрацията им, стерилизацията на част от тях.

Следва етапът на постепенно изтегляне на кучетата в приюти, тъй като отстраняването вече не може да се компенсира от раждаемост – липсват репродуктивните животни. Броят на кучетата от улицата постепенно се редуцира до трайно изчезване на явлението „безстопанствени кучета”.

Кастрация

Единственият ефективен подход за установяване на контрол върху кучешката популация:

- Прилагане на кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс и трайна маркировка на неагресивните безстопанствени кучета и връщането им по обитаваните от тях места с редовен ветеринарномедицински надзор;
- Регистрация на домашните кучета и популяризиране на ползите от кастрацията им, с цел установяване на контрол върху размножаването им и предотвратяване на евентуалното им изоставяне.

Доскоро липсващата адекватна нормативна база и отсъствието на съвместни действия между местна власт, организации за защита на животните и граждани бе основната причина за задълбочаване на проблема с безстопанствените кучета и невъзможност за неговото ефективно и трайно решение.

4. Съществуващо положение

Определянето на точния брой на бездомните кучета е задължително условие при планирането и провеждането на всички мерки и програми за намаляване на тяхната популация. Установяването на техния брой и идентифициране на най-рисковите територии е важно за това, къде трябва да бъдат насочени усилията приоритетно.

По данни от извършеното преброяване, общият брой на безстопанствените кучета на територията на община Гурково към момента е 45, от тях през 2016 г. кастрирани, обезпаразитени и ваксинирани са 11 броя кучета.

Броят на кучетата, за които е платена такса за притежаване на куче е 18 за 2016 г., с ветеринарномедицинска регистрация са 22 броя кучета.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА.

1. Цели.

1. Постоянен и строг контрол върху размножаването на безстопанствените кучета, като се гарантира здравето на хората, безопасността на селищната среда и съвременният имидж на общината.
2. Намаляване на популацията на безстопанствени кучета до края на 2019 г. с 50%.
3. Установяване на устойчиви практики за придобиване на безстопанствени животни.
4. Повишаване информираността на гражданите за отговорностите и задълженията при отглеждане на домашни кучета. Развиване на чувство за отговорност у хората при отглеждането на кучета.

III. МЕТОДОЛОГИЯ.

1. Препоръките на Световната Здравна Организация, както и успешният световен опит налагат прилагането на регламентирания от закона за защита на животните метод на кастрация на бездомните кучета и връщането им по обитаваните от тях места до блокирането на раждаемостта – ограничаване на капацитета на средата само с кастрирани животни.
2. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.
3. Задомяване на безстопанствени кучета.
4. Регистрация на домашните кучета.
5. Популяризиране на ползите от кастрацията на домашни кучета.

IV. МЕРКИ.

1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка (за каратко наричани обработка) и връщане по места на неагресивни и здрави безстопанствени кучета.

Обработката на безстопанствените кучета се извършва съгласно Закона за защита на животните. Приоритетно се обработват женски кучета.

Обработката се извършва на принципа на масова кастрация /свободен лов, като от дадено място се залавят абсолютно всички възможни кучета, приоритетно женските/ по райони и във връзка с молби и сигнали на граждани.

Обработката на безстопанствени кучета в Община Гурково се извършва по населени места по съгласуван график с Кметовете.

Залавянето на безстопанствени кучета се извършва съгласно чл. 42, ал.1 от Закона за защита на животните.

Транспортирането на заловените кучета се извършва в клетки и съгласно изискванията на чл.42, ал. 2 от Закона за защита на животните.

Настаняването на безстопанствените кучета се извършва съгласно изискванията на чл.46 от Закона за защита на животните.

За настаняването на кучетата в приют се спазват изискванията на чл. 47, ал. 1,2,3,6,7,8 от Закона за защита на животните.

2. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.

Неизлечимо болни животни се подлагат на евтаназия, съгласно чл.179, ал.3, т.1 от ЗВД и чл.45, т.8 от ЗЗЖ.

Доказано агресивни кучета, участвали в инцидент с ухапване на човек, се подлагат на евтаназия съгласно чл.179, ал.3, т.4 от ЗВД.

3. Задомяване на безстопанствени кучета

Прилага се система за информиране на гражданите за животните, които се предлагат за отглеждане, съгласно чл. 41, ал. 6 от Закона за защита на животните

Регистрацията, чипирането и ветеринарномедицинската помощ на бездомните животни се осъществява от ветеринарен лекар.

4. Регистрация и надзор на безстопанствените кучета.

Регистрация се извършва от амбулатории и приюти, които обработват безстопанствени кучета. На всяко обработено куче се издава ветеринарномедицински паспорт, който се предоставя на отговорното по надзора лице.

Регистрацията се извършва чрез поддържане на дневник, в който се вписват задължително следните данни:

- Идентификационен номер
- Отличителни белези на животното – пол, цвят, възраст, големина
- Дата и място на залавяне
- Дата на обработката
- Дата и място на връщане
- Отговорно по надзора физическо или юридическо лице

Данните от регистъра на амбулаториите, които работят по програмата, се изпращат до 5-то число на всеки месец до кмета на общината.

Надзор на обработените кучета се извършва съгласно чл.49 и чл.50 от ЗЗЖ.

5. Регистрация на домашни кучета.

Регистрацията на домашни кучета се извършва съгласно чл.174 от ЗВД.

Община Гурково осъществява контрол върху регистрирането на домашните кучета.

Таксата за домашни кучета се събира от Данъчна служба при общинска администрация.

Собствениците на кучета с поставен микрочип не заплащат такса за 1-та година от неговото регистриране съгласно чл.39 от ЗЗЖ.

Организиран се кампании за обработване и регистрация на кучетата, отглеждани на открито (дворни кучета, кучета в ромските квартали, строежи, паркинги, предприятия и др.). В кампаниите участват общината и ОЗЖ/Организации за защита на животните/.

6. Популяризиране на ползите от кастрацията на домашни кучета.

Организирант се кампани за разясняване на ползата от кастрацията чрез брошури, медийни кампани и др.

Презентации на ЗЗЖ, организирани от общината със съдействието на ОЗЖ по квартали за собствениците на домашни кучета.

Съвместна работа с ветеринарния лекар по квартали.

7. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета.

Наредбата за регистрация на кучетата регламентира редът и изискванията за регистрация и стопанисване на кучета на територията на Община Гурково, като задължава собствениците да извършат административна регистрация на кучетата не по-късно от един месец от придобиването им или навършване на тримесечна възраст, което се извършва от кметовете или упълномощени от тях лица за срок от една година.

Контролът върху изискванията за отглеждане на домашни кучета се извършва от упълномощени от кмета на общината лица съгласно глава VI от ЗЗЖ.

Да се наложат по – високи такси за отглеждане на некастрирани животни или т.нар. „данък плодовитост“, с цел овладяване на популацията на домашни кучета, а тези които отглеждат кастрирани ще са освободени от такса.

8. Кампани за подобряване на чистотата на селищната среда.

Определяне на алеи за разходка на кучета.

Ограждане на съществуващи детски площадки, детски градини, училища и др.

Поставяне на кошчета за събиране на кучешки екскременти.

9. Изготвяне и провеждане на образователни програми.

Програмите се изработват и провеждат съвместно от ОЗЖ, Общинска администрация и Общински съвет.

V. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА.

Местна власт

1. Общински съвет.

Общинският съвет приема Програма за овладяване на популацията на безстопанствени кучета и предвижда годишен бюджет за изпълнението ѝ съгласно чл.40, ал.3 от ЗЗЖ.

Общинският съвет гласува бюджет за изпълнение на Програмата.

Постоянната комисия по земеделие, горско стопанство и опазване на околната среда участва в контрола и изработването на настоящата Програма.

2. Общинска администрация.

Организира настаняването на безстопанствените кучета в приют .

Обработва сигнали и жалби.

➤ Анонимни сигнали и жалби не се обработват.

- При подаване на сигнала се записват имената на гражданина или организацията, подали сигнали и телефон или адрес за обратна връзка. Жалбоподателят посочва мястото на инцидента и описание на кучето/та.
  - Жалбите за куче/та, участвало/и в инцидент с ухапване на човек се обработват приоритетно в рамките на 24 часа от подаването на сигнала.
  - Жалбите за агресивни кучета се обработват до 48 часа от подаването им. В случай, че жалбата за агресивно/и куче/та е подадена срещу обработени кучета, се процедира в зависимост от резултата от проверката.
  - Проверката на сигнала се извършва от общинска администрация в срок от 7 дни от подаване на жалбата.
  - Проверката съдържа подробно описание на фактическите обстоятелства по сигнала или жалбата – информация от жалбоподателя (фактически обстоятелства, медицинско свидетелство), подробно описание на кучето, участвало в инцидента; информация от страна на лица, които са свидетели на инцидента или имат наблюдения върху поведението на кучето. На база на проверката се изготвя констативен протокол.
  - В зависимост от констативния протокол се предприемат следните действия:
    - Доказано агресивни кучета се предоставят за задомяване при спазване на изискванията на чл.174 от ЗВД или се настаняват в приют на организация за защита на животните;
    - Доказано агресивни кучета, за които не се явят лица, които желаят да ги отглеждат като животни-компаньони, или не бъдат настанени в приют се подлагат на евтаназия след изтичане на 14 дневен срок от настаняването им в общинския приют.
    - В случай, че жалбата е неоснователна, кучето/та се обработва/т и се връща/т на мястото на залавянето.
- Кметът на общината определя длъжностно лице, което координира дейностите по програмата.
- Всички процедури и подробности по отношение на работата на стационарните амбулатории или приюти се уреждат с Вътрешни правила за работа, които се утвърждават от кмета на общината.

3. Организации за защита на животните (ОЗЖ)

ОЗЖ могат да стопанисват приют и/или подвижни амбулатории самостоятелно или съвместно с общината, съгласно чл.41, ал.4 или ал.5 от ЗЗЖ.

ОЗЖ съдействат при изготвянето на Наредбата за реда и условията при отглеждане на животни в населените места на Община Гурково и участват в изработването на програмата.

ОЗЖ съдействат за обработването на постъпилите жалби и сигнали, свързани с домашни и безстопанствени кучета.

ОЗЖ осигуряват свои представители за проверка на сигналите и жалбите.

ОЗЖ участват в разрешаването на проблемите, потвърдени от проверките на постъпилите сигнали.

ОЗЖ предоставят описание на необработените кучета по райони до амбулаториите и приютите, които работят по програмата. Съдействат при залавянето и връщането на кучетата.

ОЗЖ поемат надзор върху обработени кучета.

ОЗЖ изпълняват мерки спрямо обработените кучета, за които са поели надзор, съгласно чл.49 и 50 от ЗЗЖ.

ОЗЖ могат да набират финансови средства за програмата.

ОЗЖ организират и провеждат задомителни кампании.

VI. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА.

1. Източници на финансиране и материално обезпечаване на Програмата

Общински бюджет, съгласно чл.40, ал.3 от ЗЗЖ.

Постъпления от такси по чл.175 от ЗВД и чл.116 от ЗМДТ.

Дарения.

Финансиране на дейности по Програмата и от ОЗЖ.

2. Време за изпълнение

Програмата е за периода 2017 – 2020 г. Времето за изпълнение – непрекъснато.

Дейностите по програмата и етапите на изпълнението ѝ се отчитат и актуализират ежегодно пред кмета на общината.

VII. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОГРАМАТА – КРИТЕРИИ.

Очаквани резултати от осъществяването на програмата.

1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките по програмата и обработването на безстопанствените кучета.

Повишаване на безопасността на селищната среда.

Подобряване на регистрацията и повишаване на събираемостта на таксите за домашни кучета, както и стимулирането на кастрацията им ще спомогнат за трайно решаване на проблема и овладяването на притока на нежелани животни от дома към улицата.

Мониторинг върху популацията на безстопанствените кучета.

Намаляване на социалното напрежение.

Утвърждаване на европейските критерии за третиране на животни.

2. Количествени подобрения.

Постепенно намаляване на популацията на безстопанствени кучета до изтеглянето им в приюти.

Увеличаване на броя на регистрираните домашни кучета.

Повишаване на постъпленията от таксата, съгласно чл.175 от ЗВД.

Преброяване на популацията на безстопанствени кучета.

3. Критерии за изпълнението на програмата.

Брой на обработените животни.

Брой на регистрираните домашни кучета.

Брой на кастрираните кучета, които живеят на открито – по строежи, паркинги, дворове и др.

Брой на кастрираните домашни кучета.

Брой на хората, които търсят съдействието на екипа за решаването на проблема с кучешката популация (индикатор е графика за кастрация на кучетата, изготвен на базата на обажданията на граждани).

Брой на гражданите, участващи като доброволци в Програмата.

Брой на задомените кучета в края на третата година.

4. Кметът на общината организира изпълнението на програмата и ежегодно внася отчет за изпълнението ѝ пред изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните в съответствие с изискванията на чл.40, ал.4 от ЗЗЖ.

VIII. НОРМАТИВНА БАЗА И МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ.

1. Закон за защита на животните.
2. Закон за ветеринарномедицинската дейност.
3. Становище на световната здравна организация.

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА ОТ
БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА
ОБЩИНА ГУРКОВО**

№	Мерки	Срок на изпълнение	Финансиране	Очакван резултат	Отговорник
1	Залавяне на безстопанствени животни и извършване на кастрация, обезпаразитяване, ваксинация и идентификация. -от жилищни квартали -от рискови зони	2017/2020 г.	Община Гурково	Намаляване на популацията на безстопанствен и кучета до края на 2019 г. с 50 %	Община Гурково
2	Повторни ваксинации и обезпаразитяване на обработените безстопанствени кучета	2017/2020г.	Община Гурково	Намаляване риска от заболявания	Ветеринарен лекар

2. Проверка на собствениците на кучета

1	Проверки на собственици на кучета от мобилни екипи с участието на Областна дирекция по безопасност на храните и местните органи на МВР	Постоянно	Без финансиране	Контрол върху регистрацията на домашните кучета	Община Гурково Местните органи на МВР
---	--	-----------	-----------------	---	--

3. Кампании по стимулиране регистрацията на дворни и домашни кучета

1	Кампании по стимулиране регистрацията на дворни и домашни кучета. Освобождаване от такса за срок от две години при	Ежегодно	Община	Стимулиране	Община
---	--	----------	--------	-------------	--------

	микрочипиране на домашните кучета.		Гурково	регистрацията и кастрацията на домашни кучета	Гурково
--	------------------------------------	--	---------	---	---------

4. Ежегодно провеждане на кампании по кастрация и обезпаразитяване на кучета

1	Ежегодно провеждане на кампании по кастрация, ваксинация, обезпаразитяване и идентификация на безстопанствени и домашни кучета	Ежегодно	Община Гурково	Намаляване на популацията на безстопанствени кучета и намаляване на риска от заболявания	Община Гурково
---	--	----------	----------------	--	----------------

5. Образователно – информационни кампании

1	Изработване и разпространение на информационни брошури за разясняване на ползите за хората и животните от манипулации, като кастрация, ваксинация и обезпаразитяване	Ежегодно	Община Гурково	Повишаване информираността на гражданите	Община Гурково
---	--	----------	----------------	--	----------------

6. Изграждане обособени места за свободно разхождане на домашни кучета

1	Изграждане на мрежа от обособени места за разхождане на домашни кучета	2017/2020г.	Община Гурково	Създаване на ясни правила за движение на куче тата в населените места	Община Гурково
---	--	-------------	----------------	---	----------------

СРОК НА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА: 2017 – 2020Г.

Приета с Решение № 291/29.06.2017 г. по Протокол № 23 на ОбС - Гурково